

Krystian Nowak, Andrzej Ber

Nowodworce, gm. Wasilków, woj.
białostockie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 11, 14-15

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

NIEBOROWA, gm. Sawin
woj. chełmskie
Stanowisko 2

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej w Warszawie
Zakład Epoki Kamienia

Badania prowadziła Halina Mackiewicz. Finansował WKŻ w Chełmie i IHM PAN
Stanowisko piaskowo-torfowe z epok kamienia i brązu.

Badania stanowiska 2 miały charakter ratowniczy, poprzedzający meliorację terenu. Prowadzone były wspólnie z geologiem doc. dr Białą Stupnicką z UW. Obejły dwa wykopy archeologiczne /łącznie 214 m²/, 5 szurków i 14 wiercen geologicznych.

Dostarczyły bogatych materiałów zabytkowych, głównie krzemienistych, mniej licznych kamiennych i ceramicznych oraz jeden - ale unikatowy - amulet kościany. Zabytki skupione były w dwóch pracowniach z ogniskami, a przy nich odkryto dalsze ślady osadniczych obiektów nieruchomych /skupy przegrznięte i przepalone/.

Odsłonięte profile torfowe pozwoliły na ustalenie stratygrafii kulturowej i umożliwiły zaobserwowanie szeregu zjawisk geomorfologicznych, które pozwolą na rekonstrukcję przemian środowiska przyrodniczego począwszy od późnego glazjaku. Pozwolą także na geologiczne i palinologiczne datowanie materiałów archeologicznych.

Badan stanowiska nie ukończono. Ze względu na jego ważne znaczenie dla problematyki osadnictwa prahisterycznego /możliwość prześledzenia powiązań kulturowych od schyłkowego paleolitu po epokę brązu/ i grożące stanowisku zniszczenie, prace powinny być intensywnie kontynuowane.

NOWODWORCE, gm. Wasilków
woj. białostockie
Stanowisko 1

Konservator Zabytków Archeologicznych w Białymstoku

Badania prowadził mgr Krystian Nowak przy współudziale dr. Anrzeja Bera. Finansował WKŻ w Białymstoku. Pierwszy sezon badań. Stanowisko wydawało wielokulturowe, obozowiska schyłkowopaleolityczne i mezolityczne.

Stanowisko leży pośrodku kopalnego koryta Supraśli, na jej południowym tarasie, naprzeciw Wasilkowa. Badania miały charakter wstępny. Założono trzy wykopy główne i kilka szurków we wschodniej, rozwianej części dobrze widocznego wału wydmyowego.

Wykop I /wschodni/ - 90 m², zlokalizowano na łagodnym nierozwianym stoku wydmy. Uzyskano dwa, nie w pełni wyeksplorowane, skupienia zabytków krzemiennych rozdzielająca się stratygraficznie. Skupienie dolne wystąpiło 10 cm powyżej poziomo warstwowanych piasków rzecznych, w piasku bezstrukturalnym ze śladami humusu, miąższości 25-30 cm i pow. 6 m², zawierało dwa rdzenie dwupiętowe, trzonek liściaka i 204 niecharakterystyczne zabytki krzemienne. Skupienie górne zalegało 30-40 cm nad dolnym, w poziomie iluwialnym; miąższości ok. 30 cm i pow. ok. 40 m², zawierało rdzeń dwupiętowy mikrolityczny, 12 rdzeni jednopiętowych, 1 półtylczak komornicki 2 trójkąty, 1 wkładkę, drapacz, 2 ryłce, 6 skrobaczy, pazur i 957 niecharakterystycznych zabytków krzemiennych.

Skupienie dolne ze względu na wystąpienie w części centralnej stanowiska rdzenia dwupiętowego i dużego liściaka z trzonkiem, leżących bezpośrednio ?? na piaskach poziomo warstwowanych i żwirach facji korytowej należałoby uznać za młodsze od Dryasu III, górne dzięki częściowej synchronizacji z wykopem III za starsze od okresu atlantyckiego.

Wykop II /zachodni/ - 8 m². W przywianej, do 30 cm grubości, piaskiem próchnicy i w iluwium wystąpiła ceramika typu leśnego, z trapezami i wkładką retuszowaną, oraz obok wykopu mały liściak z trzonkiem /kundajski/, brak ceramiki takiej jak w wykopie III.

Wykop III /centralny/ - 105 m². Uzyskano skupienie z zabytkami kultury janisławickiej, czyste kulturowo/?/ lecz w misie deflacyjnej. Zawierało ono 23 półtylczaki typu Wieliszew, tj. ok. 40% zbrojników, 9 trójkątów janisławickich i 2 inne, 2 tylczaki, 1 wkładkę, oraz elementy ohojnicko-pienkowskie, prócz tego 3 trapezy - 1 wysoki, 2 zwykłe; ogółem 54 zbrojniki, oraz 4 ryłce, 2 skrobacze i 4 rdzenie jednopiętowe; Razem 3511 zabytków krzemiennych. Trudne do związania z tym zespołem jest wystąpienie ceramiki typu Grądy Woniecko, z karbowanym wylewem i otworami pod wylewem, której brak w wykopie II.

Sporadycznie na całym stanowisku występuje ceramika w typie trzcinińskiej. Znalezione również 3 grociki sercowate.

Stanowisko godne jest kontynuacji badań i sprawdzenia zaproponowanego modelu chronologicznego, tym bardziej, że jest intensywnie niszczone. Na stanowisku istnieje możliwość datowań przyrodniczych.

Materiały po opracowaniu będą przechowywane w Muzeum Okręgowym w Białymstoku.

NOWY MŁYN, gm.Mirzec
woj.kieleckie
Kompleks kopalniano-
przetwórczy hematytu
"RYTNO"

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materiałnej PAN w Warszawie
Zakład Epoki Kamienia

Badania prowadził doc.dr Romuald Schild
/autor sprawozdania/oraz mgr mgr Halina